

**DOSSIER DE PREMSA PER A LA DOCÈNCIA D'HISTÒRIA DEL DRET. GRAU EN
DRET DE LA UPF
SEGON LLIURAMENT (VERSIÓ 2013 / 2.0)**

Nota prèvia: La primera edició d'aquesta activitat ha estat presentada exitosament com a "bona pràctica acadèmica" a les jornades del CQUID UPF 2010. Per a la versió 2013, es mantenen al dossier algunes notícies particularment afortunades de les versions 2010, 2011 i 2012 i se n'inclouen de noves. La versió 2013 / 2.0 n'incorpora unes quantes més, la majoria del 2012 i alguna de reculada, totes elles fàcilment identificables amb color totxo.

Objectiu de l'activitat: A partir de fets de l'actualitat, fer aflorar arguments o eixos de reflexió que tenen una presència molt activa en el temari d'Història del Dret.

Configuració del dossier: Està dividit en seccions a efectes instrumentals. A l'inici de cada secció s'ofereixen unes línies de contextualització en relació al programa de l'assignatura. Algunes notícies van acompanyades d'una menció al seu contingut o a la qüestió del temari d'Història del Dret sobre la qual es pretén incitar a la reflexió. *Les notícies de la darrera secció van estructurades directament per temes del programa de l'assignatura.*

Instruccions per als estudiants: Cada estudiant ha de:

- a) llegir atentament les competències i els continguts del pla docent de l'assignatura !!!
- b) revisar amb major deteniment i interioritzar totes les notícies que ja figuraven a la versió 1.0.
- c) fer un treball autocrític d'anàlisi de tals notícies, a partir d'indicacions del primer seminari.
- d) detectar institucions jurídiques i polítiques que es citen a les notícies i entendre'n el sentit; subratllar-les, anotar-les, buscar als diccionaris, incorporar-les al propi vocabulari, etc.
- e) ampliar l'exercici a totes les notícies noves de la versió 2.0.
- f) eventualment, buscar i aportar notícies que també responguin als criteris de l'activitat.
- g) durant el seminari o sessió de subgrup, participar activament en l'activitat oral de comentar i contextualització de les notícies.
- h) durant el seminari o sessió de subgrup, *respondre una prova tipus test que demostrï la comprensió de les notícies, del vocabulari que s'hi utilitza i les institucions que hi apareixen.*
- i) durant tot el trimestre, hi haurà l'opció (ben valorada acadèmicament) de suggerir i comentar noves notícies per al dossier de premsa a través d'un fòrum al Campus Global.
- j) valoració de l'activitat: una part de la nota s'obté amb els comentaris orals al subgrup; una altra part amb el test; les aportacions de notícies addicionals, al subgrup o durant el trimestre, comportaran dècimes extres.

Advertiments previs:

- a) L'estudiant ha de ser conscient que alguns documents del dossier podrien estar incardinats en més d'una i més de dues seccions. *Particularment les notícies de la secció addicional (per temes), que en molts casos podrien figurar a la secció 1a.*
- b) La immensa majoria d'articles són de La Vanguardia per la seva enorme difusió i lideratge a Catalunya i la seva secular moderació.
- c) No obstant el que s'ha dit al punt b), algunes de les notícies incloses al dossier poden resultar severes. Llur funció no és altra que incitar a la reflexió jurídica (no pas al debat polític). En qualsevol cas, els docents d'Història del Dret no es fan responsables de les opinions dels articulistes.

Colofó: al llarg d'aquesta activitat, l'estudiant pot copsar l'interès d'assimilar bé termes històrico-jurídics per poder participar plenament en el debat polític i en el progrés jurídic de la seva societat.

PREÀMBUL

LA HISTORICITAT DEL(S) DRET(S)

Qualsevol sistema normatiu, cada conjunt de preceptes, sigui quina sigui la seva naturalesa, està subjecte a la relativitat, *ergo* a la innovació, al canvi, al compàs del simple pas del temps o de noves circumstàncies territorials, socials, polítiques o econòmiques...

<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2012/08/19/pagina-9/90220129/pdf.html>

Glòria Moreno, “Ramadà al cercle polar”, 19.VIII.2012

<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2012/10/27/pagina-30/90669156/pdf.html>

Juan-José López Burniol, “El dret és com l’aire”, 27.X.2012

SECCIÓ 1ª

LA “MEMÒRIA HISTÒRICA”: RECORD, ÚS, INSTRUMENTALITZACIÓ I/O RECICLATGE DEL PASSAT? MÉS O MENYS LEGÍTIMS?

Aquests interrogants planen sobre qualssevulla anàlisis històriques, òbviament no se n’escapa el nostre programa d’Història del Dret...

<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2012/03/28/pagina-33/89116270/pdf.html>

Francesc-Marc Álvaro, “La memòria històrica és un oxímoron”, 28.III.2012

<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2012/03/19/pagina-11/89079835/pdf.html>

<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2012/03/19/pagina-12/89027764/pdf.html>

Enric Juliana, “Espanya s’aferra a l’efemèride del 1812 per estrènyer llaços amb Amèrica”, 19.III.2012. **Atenció a l’eix franco-alemany qualificat de “carolingi” (remissió al tema 5)!**

SECCIÓ 2a

FORMES DE SUCCESSIÓ AL PODER I D’ELECCIÓ AL LLARG DE LA HISTÒRIA

Els diferents temes d’Història del Dret conviden l’estudiant a interrogar-se sobre mecanismes de successió al poder i d’elecció: Successió hereditària? adoptiva? electiva? a l’atzar?...

<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2012/11/05/pagina-11/90737174/pdf.html>

<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2012/11/05/pagina-12/90736775/pdf.html>

Tomàs Alcoverro, “Teodor, nou papa copte”, 5.XI.2012. **Atenció a la imatge!**

<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2012/12/02/pagina-36/90868070/pdf.html>

Sílvia Hinojosa, “Les altres eleccions”, 2.XII.2012

<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2012/11/09/pagina-3/90694535/pdf.html>

<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2012/11/09/pagina-4/90694527/pdf.html>

<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2012/11/09/pagina-5/90694531/pdf.html>

Isidre Ambrós, “Traspàs de poder a la Xina: Corrupció o Estat”, 9.XI.2012. **Repte per a l’estudiant: resumir en dues o tres línies (molt sintèticament!) el gràfic de la p. 5.**

<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2012/11/13/pagina-6/90764126/pdf.html>

Isidre Ambrós, “Hu Jintao ajuda Xi Jinping en renunciar al comandament militar”, 13.XI.2012

<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2012/11/07/pagina-8/90744692/pdf.html>

Xavier Mas de Xaxàs, “Una democràcia segrestada” (EUA), 7.XI.2012

<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2012/10/11/pagina-21/90564543/pdf.html>
Ian Buruma, “*American presidential beauty*”, 11.X.2012

<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2012/11/08/pagina-26/90747801/pdf.html>
Màrius Carol, “La rendibilitat de la ignorància”, 8.XI.2012

<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2012/11/20/pagina-64/90783912/pdf.html>
Entrevista d’Ima Sanchís a Daniel Ordás, “Millor tenir polítics que no visquin de la política” (parlant de la política suïssa), 20.XI.2012

<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2012/01/18/pagina-56/88583604/pdf.html>
Entrevista a Tzvetan Todorov, “Ara les nostres democràcies tenen l’enemic a dins”, 18.I.2012

SECCIÓ 3a

"LLEGIR" LA REALITAT DE LES INSTITUCIONS POLÍTIQUES I JURÍDIQUES

Ja al tema 2 del programa d’Història del Dret, dedicat a l’antiga Roma, l’estudiant assisteix a realitats polítiques que marxen a un compàs diferent de la música tocada per les seves institucions. La “ficció republicana” d’Octavi August —la instrumentalització de les institucions de la República a fi de bastir un poder unipersonal— n’és només un exemple.

<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2011/10/07/pagina-17/87914102/pdf.html>
Nina Khrushcheva, “El eterno Putin”, 7.X.2011

<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2012/11/23/pagina-10/90794763/pdf.html>
Tomàs Alcoverro, “El president egipci decreta que totes les seves decisions són inapel·lables”, 23.XI.2012

<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2012/03/27/pagina-31/89157195/pdf.html>
Josep Maria Ruiz Simon, “Contrapesos o compensacions”, 27.III.2012. Sobre la limitació de mandats als polítics.

<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2011/09/29/pagina-3/87834656/pdf.html>
<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2011/09/29/pagina-4/87834652/pdf.html>
“El narco de ensaña con México”, 29.IX.2011
Hi ha pròpiament Estat, en un 30% del territori mexicà?

<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2011/11/14/pagina-6/88198083/pdf.html>
“El Estado recupera sin tiros la favela más conflictiva de Río”, 14.XI.2011
Ídem en algunes faveles brasilenyes (i podríem multiplicar els exemples, també a l’Estat espanyol)

SECCIÓ 4a

AUTONOMIA O INTERFERÈNCIES

ENTRE L’ESFERA DE LES CREENCES I LA DEL PODER POLÍTIIC.

LA LAÏCITAT, UNA UTOPIA?

El tema 3, com molts altres, convida a reflexionar sobre societats on s’han esborrat els confins del poder espiritual i el poder temporal. Darrerament, la societat occidental contemporània s’ha enorgullit —precipitadament?— d’haver reeixit el somni de la Il·lustració de fer-los infranquejables. Fins i tot mira amb incomprensió i amb un cert recel altres cultures que no ho han aconseguit o intentat.

<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2011/11/04/pagina-24/88110153/pdf.html>
Quim Monzó, "Alcantarillado", 4.XI.2011

<http://hemeroteca.lavanguardia.es/preview/2010/11/11/pagina-33/84874543/pdf.html>
Laura Freixas, "Matrimonio ¿natural?"

<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2012/03/18/pagina-51/89076141/pdf.html>
Article "Constantí, cristià?", 18.III.2012

<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2012/03/18/pagina-6/89075631/pdf.html>
Marc Bassets, "La llarga ombra de Jerry Falwell", 18.III.2012

<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2012/07/14/pagina-4/90034552/pdf.html>
Rafael Poch, "Una sentència contra la circumcisió desencadena una tempesta a Alemanya", 14.VII.2012

<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2012/11/09/pagina-34/90694635/pdf.html>
Article "Els bisbes espanyols adverteixen que el matrimoni homosexual *és injust*", 9.XI.2012

<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2012/11/09/pagina-37/90694655/pdf.html>
"En temps convulsos". Obituari de Màxim de Bulgària, patriarca ortodox, 9.XI.2012

SECCIÓ 5a

APLICACIÓ PERSONAL O NACIONAL *VERSUS* APLICACIÓ TERRITORIAL DEL DRET.

LA CLAU DEL MULTICULTURALISME?

Els temes 3 i 4 incideixen particularment en temps passats on conviurien en un mateix espai polític diversos grups humans amb els seus respectius drets. Hi ha qui es planteja que en podrien prendre exemple els estats occidentals actuals, on interactuen persones d'òrgens molt diversos. Al segle XXI, serà factible, viable i eficient esquinçar el patró de l'aplicació territorial del dret?

<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2011/10/07/pagina-8/87862302/pdf.html>
"El Islam avança en la 'banlieue' y se impone a los valores republicanos", 7.X.2011

<http://hemeroteca.lavanguardia.es/preview/2008/02/08/pagina-7/67645003/pdf.html>
Article "El arzobispo de Canterbury..."

<http://hemeroteca.lavanguardia.es/preview/2008/02/12/pagina-38/67890300/pdf.html>
Article "Cuentos de Canterbury" (Josep M. Ruiz Simon). Esmena a l'article precedent

<http://hemeroteca.lavanguardia.es/preview/2009/12/08/pagina-22/79959670/pdf.html>
Article "Veinte hombres con turbante me condenaron a muerte" (aplicació —frustrada— de la *sharia* a la Catalunya del segle XXI)

<http://hemeroteca.lavanguardia.es/preview/2010/10/27/pagina-26/84667281/pdf.html?search=La%20mentira%20del%20multiculturalismo>
Salvador Cardús, "La mentira del multiculturalismo"

SECCIÓ 6a
MECANISMES D'AUTOTUTELA VERSUS UN MONOPOLI ESTATAL
DE LA JUSTÍCIA I DE LA SEVA EXECUCIÓ.
ESTÀ BEN SEPULTADA LA LLEI DEL TALIÓ?

Els temes 5 i 6 conviden a contraposar models de societats teocèntriques on impera una concepció subjectiva del dret (les de l'alta edat mitjana) i iuscèntriques, on hi ha un dret que s'identifica i s'assumeix de forma comunitària (les de la baixa edat mitjana). Rera cadascun d'aquests models hi ha subjacents uns mecanismes de tutela, estrictament privats en el primer cas (de justícia vindicatòria) i amb més trets públics en el segon (a través d'unes xarxes d'administració i execució de la justícia).

<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2008/02/08/pagina-20/67644001/pdf.html>

Quim Monzó, "Cuando Harry encontró a Paqui (y a 'Bichi')".

http://www.elpais.com/articulo/ultima/Hemos/sido/todos/pueblo/elpepiult/20070102elpepiult_1/Tes

Article "Hemos sido todos: el Pueblo" (El Calvo)

<http://hemeroteca.lavanguardia.es/preview/2009/11/29/pagina-5/79922481/pdf.html>

Article "Luto de barrio" (homicidi entre persones d'ètnia gitana per la ruptura d'un acord matrimonial)

SECCIÓ 7a
LA DELIMITACIÓ DELS ESPAIS I ELS VINCLES PÚBLICS I PRIVATS

El feudalisme que s'analitza al tema 5 (la qual cosa no vol dir que sigui un fenomen privatiu de l'alta edat mitjana, sinó que té antecedents i també es projecta cap a èpoques posteriors, fins al segle XIX) convida a interessar-se per la delimitació i/o interacció d'espais públics i privats de relació en societats humanes i polítiques.

<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2012/01/10/pagina-29/88555322/pdf.html>

Josep Maria Ruiz Simon, "Oligarquisme", 10.I.2012

<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2012/01/25/pagina-16/88663559/pdf.html>

Article "Baltar, històric del PP gallec, deixa al seu fill la presidència de la Diputació d'Ourense", 25.I.2012

<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2012/03/17/pagina-11/89073147/pdf.html>

Isidre Ambrós, "El futur líder xinès aposta per purgar el partit de corruptes", 17.III.2012

<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2012/07/13/pagina-3/90033104/pdf.html>

<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2012/07/13/pagina-4/90033112/pdf.html>

Rafael Ramos, "Londres recorre a l'exèrcit. L'empresa privada contractada no pot garantir la seguretat dels Jocs", 13.VII.2012

<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2012/11/02/pagina-65/90679961/pdf.html>

Conchi Lafraya, "Xivato fiscal amb premi. Als contribuents que denunciïn un pagament en efectiu igual o superior a 2.500 euros se'ls perdonarà la multa", 2.XI.2012. Quins són els límits legítims de la participació ciutadana en tasques d'institucions públiques?

<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2012/11/12/pagina-8/90699275/pdf.html>

Rafael Poch, "El poder dels lobbies augmenta a Alemanya i a Brussel·les", 12.XI.2012

SECCIÓ 8a
DRETS INDIVIDUALS, CORPORATIUS, COL·LECTIUS, GRUPALS?
ELS DRETS HUMANS, UN DOGMA EXPORTABLE?

L'edat contemporània a Occident destaca per deixar enrera les estructures corporatives de l'Antic Règim i imposar el paradigma individualista en les relacions jurídiques i socials (sense excepcions?). Els drets humans són un dels resultats més reeixits d'aquest procés evolutiu. Ens els respectem a nosaltres mateixos o hi renunciem progressivament, sense adonar-nos-en? És versemblant que els acullin plenament pobles que no tenen (a vegades ni tan sols poden concebre) la nostra tradició jurídica? Quina extensió podem i volem donar-los?

<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2012/09/27/pagina-25/90477355/pdf.html>

Imma Monsó, "Excessos", 27.IX.2012

<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2012/10/09/pagina-6/90558300/pdf.html>

Rafael Ramos, "Els *tories* volen canviar drets laborals per accions", 9.X.2012. Laminat, renúncia o mercantilització dels drets socials al segle XXI?

<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2012/10/19/pagina-9/90612718/pdf.html>

Ricardo Ginés, "Turquia jutja el seu pianista més famós per ironitzar sobre la religió", 19.X.2012

<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2011/12/08/pagina-3/88347017/pdf.html>

<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2011/12/08/pagina-4/88347009/pdf.html>

"Obama protege a los gays. EE.UU. retirará ayudas a los países que discriminen a los homosexuales", 8.XII.2011. Quina elasticitat per als drets humans com a paradigma universal?

<http://hemeroteca.lavanguardia.es/preview/2005/10/31/pagina-21/42709096/pdf.html>

Article "La oscuridad de las 'luces'" (Ferran Requejo)

<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2012/08/18/pagina-15/90189120/pdf.html>

Juan-José López Burniol, "Il·lustració i Romanticisme", 18.VIII.2012

<http://hemeroteca.lavanguardia.es/preview/2009/11/25/pagina-19/79816271/pdf.html>

Dos articles: "Un mundo menos libre" (Pilar Rahola) i "Paredes de cristal" (Francesc-Marc Álvaro). Sobre els escassos límits a la pròpia privacitat

<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2011/12/03/pagina-38/88279097/pdf.html>

"Hi ha un espia als nostres mòbils??. En connexió amb el precedent

<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2012/09/29/pagina-26/90509043/pdf.html>

Juan-José López Burniol, "La privacitat", 29.IX.2012

<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2011/12/04/pagina-16/88325810/pdf.html>

Jordi Barbeta, "La democràcia degenera", 4.XII.2011

<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2010/01/27/pagina-17/80530186/pdf.html>

Ferran Requejo, "Multiculturalismo liberal", 27.I.2010

<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2012/12/01/pagina-10/90846149/pdf.html>

Rafael Poch, "Cent milions de cartes cremades", 1.XII.2012

<http://hemeroteca.lavanguardia.es/preview/2010/11/21/pagina-36/84928149/pdf.html>

Lluís Foix, "China sí que funciona"

<http://hemeroteca.lavanguardia.es/preview/2010/10/20/pagina-26/83496193/pdf.html>

Article "Un paraíso llamado China"

<http://hemeroteca.lavanguardia.es/preview/2010/10/16/pagina-12/83479419/pdf.html>

Xavier Batalla, "Un mundo sin centro" (clau interpretativa: els valors del confucionisme com a alternativa a la doctrina occidental dels drets humans?)

SECCIÓ ADDICIONAL (PER TEMES DE L'ASSIGNATURA)

TEMA 2 (ROMA)

<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2010/10/24/pagina-52/84696568/pdf.html>

Oriol Margalef, "Así era la casa de Augusto", 24.X.2010

TEMES 2-3 (ROMA I POBLES GERMÀNICS)

<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2008/01/21/pagina-37/67044134/pdf.html>

"Las raíces bárbaras de Occidente", 21.I.2008 (sobre el trànsit entre el Dominat i els pobles germànics)

TEMA 4 (ISLAM)

<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2012/12/12/pagina-53/90920269/pdf.html>

Antoni López, "A la conquesta del califat", 12.XII.2012

<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2012/12/13/pagina-64/90897453/pdf.html>

Entrevista a Fathi Chamkhi, "Els islamistes moderats no existeixen", 13.XII.2012

TEMA 5 (ALTA EDAT MITJA)

<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2012/12/09/pagina-42/90887743/pdf.html>

<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2012/12/09/pagina-43/90887667/pdf.html>

Ignacio Orovio, "La gran muralla catalana: Una fortalesa de 100 metres tobada a Roda de Ter reescriu l'edat mitjana", 9.XII.2012

<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2012/08/04/pagina-15/90191827/pdf.html>

Juan-José López Burniol, "Las Navas de Tolosa", 4.VIII.2012.

TEMA 6 (BAIXA EDAT MITJA), en connexió amb el TEMA 8 (ALTA EDAT MODERNA), on s'aprecia la consolidació a l'edat moderna de les institucions públiques catalanes de la baixa edat mitjana)

<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2011/01/23/pagina-46/85587757/pdf.html>

Oriol Domingo, "La Iglesia y el país", 23.I.2011

<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2012/01/29/pagina-18/88701270/pdf.html>
P. Ortí, M. Sánchez i P. Verdés, “Crisi de deute públic, fa 600 anys”, 29.I.2012

<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2011/06/30/pagina-10/87116812/pdf.html>
Lluís Permanyer, “La façana gòtica quedava relegada”, 30.VI.2011. Aquest és un article ‘semi-turístic’, per fer conèixer la Barcelona gòtica als estudiants, tot reivindicant els poderosos municipis d’abans del Decret de Nova Planta.

<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2012/04/16/pagina-24/89806167/pdf.html>
Oriol Pi de Cabanyes, “Tornen els sometents”, 13.VI.2012. Nota: consti que “sometent” no procedeix de “som a temps”, com opina l’articulista, sinó de “so + metre” = fer soroll (per convocar la població).

TEMA 7 (HUMANISME)

<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2012/02/22/pagina-62/89638463/pdf.html>
Ramon Aymerich, “Pagar per invertir”, 26.V.2012

<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2012/11/09/pagina-15/90694779/pdf.html>
Enric Juliana, “Les tres sentències”, 9.XI.2012

<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2012/05/26/pagina-36/90776893/pdf.html>
Màrius Carol, “Esa comilona inolvidable”, 18.XI.2012

TEMA 8 (ALTA EDAT MODERNA)

<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2011/03/07/pagina-20/86099027/pdf.html>
Xavier Antich: “De Maquiavelo a Mazzarino”, 7.III.2011.

<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2009/12/20/pagina-17/80160645/pdf.html>
Montilla: “Cataluña es una nación; lo dice la realidad y la historia”, 20.XII.2009

<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2012/11/24/pagina-17/90827322/pdf.html>
“Des de les ruïnes del 1714”, 24.XI.2012.

TEMES 9-10 (BAIXA EDAT MODERNA I EDAT CONTEMPORÀNIA)

<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2012/03/18/pagina-36/89076008/pdf.html>
Luis Racionero, “1812 i el segle de les Llums”, 18.III.2012

TEMA 10 (EDAT CONTEMPORÀNIA)

<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2012/03/17/pagina-25/89073231/pdf.html>
Juan-José López Burniol, “Visca la Pepa!”, 17.III.2012

<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2012/03/22/pagina-16/89093176/pdf.html>
José Antonio Zarzalejos, “Cadis (1812) i Catalunya”, 22.III.2012

<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2012/03/22/pagina-22/89093228/pdf.html>

Francesc de Carreras, “Cadis: la fundació d’un Estat”, 22.III.2012

<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2011/05/08/pagina-25/86505791/pdf.html>

Juan-José López Burniol, “Un concierto a cuatro manos”, 23.IV.2011

<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2012/10/10/pagina-24/90563242/pdf.html>

José Ignacio González Faus, “Rèquiem per un concili”, 10.X.2012

COLOFÓ DEL DOSSIER DE PREMSA 2013 / 2.0

<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2011/11/06/pagina-38/88083636/pdf.html>

Juan-José López Burniol: “Entre el final y el principio (I)”, 6.XI.2011

<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2011/11/12/pagina-31/88191172/pdf.html>

Juan-José López Burniol: “L’actitud (2)”, 12.XI.2011